

Dansk

10. klasse

Facitliste

Analyse af en novelle

Se nærmere på handling, personer, miljø og tema.

 Jeg kan analysere en novelles elementer med belæg fra teksten.

1 Nøglen

Hver aften låste gamle fru Varga havelågen med en rusten jernnøgle og hængte den på et søm ved døren. Børnene i kvarteret sagde, at hun gemte på en skat.

En vinteraften så en dreng ved navn Tomas, at lågen stod åben. Med hjertet hamrende gik han ind. Der var ingen skat, kun rækker af små fuglehuse af træ, hvert med et navn malet på: navnene på alle børn på vejen, også hans eget.

Næste morgen var lågen låst igen. Men på Tomas' trappe lå den rustne nøgle.

2 Forbind

Tegn en streg mellem det, der hører sammen.

B Miljø ●

D Hovedperson ●

A Vendepunkt ●

C Symbol ●

● **A.** Tomas finder fuglehusene

● **B.** en stille vej en vinteraften

● **C.** nøglen

● **D.** Tomas

3 Vælg svaret

Sæt ring om det rigtige svar.

1. Hvad symboliserer nøglen sandsynligvis?

A tillid, der bliver givet videre

B en skjult skat

C frygt for naboerne

2. Hvordan gør novellen op med rygtet?

A Hun gemte virkelig guld.

B "Skatten" er hendes omsorg for børnene.

C Lågen var aldrig låst.

4 Tjek detaljerne

Læs novellen igen. Sæt ring om rigtigt eller forkert.

1. Fru Varga hængte nøglen på et søm ved døren.

Sandt

Falsk

2. Børnene havde selv set skatten.

Sandt

Falsk

3. Tomas fandt lågen åben en sommeraften.

Sandt

Falsk

4. Hvert fuglehus havde et navn malet på.

Sandt

Falsk

5. Tomas' eget navn stod på et af fuglehusene.

Sandt

Falsk

6. Til sidst ligger nøglen på fru Vargas trappe.

Sandt

Falsk

5 Handlingens rækkefølge

Skriv 1 til 5 i boksene, så begivenhederne kommer i rækkefølge.

- 5 Tomas finder den rustne nøgle på sin trappe.
- 1 Børnene siger, at fru Varga gemmer på en skat.
- 3 Tomas ser fuglehusene med børnenes navne.
- 2 En vinteraften opdager Tomas, at lågen står åben.
- 4 Næste morgen er lågen låst igen.

6 Analysebegreber

Brug hvert ord én gang: tredjepersonsfortæller, datid, spænding, rygte, åben.

1. Fortælleren er ikke selv en person i novellen. Det er en tredjepersonsfortæller.
2. Verberne "låste" og "hængte" står i datid.
3. Udtrykket "med hjertet hamrende" skaber spænding.
4. Børnenes tro på, at fru Varga gemmer på en skat, er et rygte.
5. Novellen har en åben slutning: læseren må selv finde ud af, hvorfor Tomas får nøglen.

7 Står der eller tolkning?

Skriv hver sætning i den rigtige kolonne.

Nøglen er rusten og lavet af jern.

Fru Varga holder af børnene på vejen.

Lågen stod åben en vinteraften.

Nøglen viser, at hun har tillid til Tomas.

Fuglehusene er lavet af træ.

Fru Varga er mindre mærkelig, end børnene tror.

Står i teksten

Nøglen er rusten og lavet af jern., Lågen stod åben en vinteraften., Fuglehusene er lavet af træ.

Tolkning

Fru Varga holder af børnene på vejen., Nøglen viser, at hun har tillid til Tomas., Fru Varga er mindre mærkelig, end børnene tror.

8 Forfatterens valg

Sæt ring om det bedste svar.

1. Hvorfor nævner forfatteren rygtet om skatten i starten?

A For at skabe en forventning, som slutningen vender om

B For at beskrive vejret

C For at introducere en ekstra fortæller

2. Hvordan lærer vi fru Varga at kende?

A Gennem hendes tanker og følelser

B Kun gennem hendes handlinger og det, hun efterlader

C Hun fortæller selv historien

3. Hvilket ord passer bedst til stemningen til sidst?

A uhyggelig

B varm og håbeful

C vred

4. Lågen er først låst, så åben og så låst igen. Hvad viser det?

A En hemmelighed bliver delt et kort øjeblik

B Vejret bliver koldere

C Fru Varga er flyttet

9

Tænk og skriv

Hvad tror du, novellens tema er? Underbyg dit svar med to citater.

Hvordan gik det?

Lavet med **GradeAid**